

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Saksb.: Jan Martin Skoglund
e-post: fmnojsk@fylkesmannen.no
Tlf: 75531578
Vår ref: 2013/4635
Deres ref: 13/4482
Vår dato: 06.09.2013
Deres dato: 21.06.2013
Arkivkode: 008

Høringsuttalelse - Ett politi - rustet til å møte fremtidens utfordringer - NOU 2013:9

Det vises til departementets brev av 21. juni 2013.

Innledning

Å forme fremtidens politi handler om å balansere flere hensyn. I tillegg til nasjonale og sentrale behov for enhetlig organisering, styring og ledelse, må politiet for innbyggerne være både tilgjengelig, ha tilstrekkelig ressurser, kapasitet og evne til å løse sine oppgaver. Politiet, som samfunnets sivile maktapparat, må ha legitimitet og tillit hos befolkningen. Det avgjørende for nettopp dette er at politiet er i stand til å løse kjerneoppgavene, å forebygge og bekjempe kriminalitet og skape trygghet for befolkningen.

Dagens modell med 27 politidistrikter er lite hensiktsmessig. I Nordland fylke er det i dag fire politidistrikter som har ansvar for polititjenesten.

Struktur og organisering

Fylkesmannen i Nordland er enig i at samfunnsutviklingen, med et stadig endret kriminalitetsbilde og økte forventninger til politiets operative evne og kapasitet, gjør det nødvendig å vurdere politiets organisering, struktur og oppgaveportefølje. For å kunne møte fremtidens utfordringer mener vi det er naturlig å vurdere antallet politidistrikter og driftsenheter for å få tilstrekkelig robuste enheter, først og fremst i forhold til tilstedeværelse av kompetanse og operativ kapasitet.

Det er også nødvendig å vurdere organiseringen i forhold til en mest mulig effektiv ressursutnyttelse.

I utvalgsrapporten fremkommer regionmodellen som den modell utvalget mener tilfredsstillende kriteriene for robuste politidistrikter.

Fylkesmannen er imidlertid av den oppfatning at regionmodellen, med en geografisk enorm «region nord», vil være svært utfordrende å drifte, først og fremst med tanke på geografiske avstander og behovet for samvirke og samarbeid. Den geografiske avstanden i en slik region

vil kunne medføre «avstand» i forståelsen av regionale eller lokale utfordringer, noe som kan undergrave legitimitet og forankring.

I Nordland er statlige etater organisert ulikt. Noen følger fylkesgrensen, mens hos andre etater som NVE og Statens Vegvesen er Nordland del av en større "region Nord." Når det gjelder Heimevernet, Sivilforsvaret og Politiet er Nordland fylke dekket av flere distrikter. De ulike modeller for organisering gjør regionalt samarbeid og samvirke svært utfordrende.

I Stortingsmelding nr. 29, 2012 ble *Samvirkeprinsippet* innført som et fjerde prinsipp i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap. Det er avgjørende at politiet i en fremtidig organisering optimaliseres for samarbeid på tvers av ansvarsområder, både når det gjelder det forebyggende beredskapsarbeidet og krisehåndtering.

Fylkesmannen mener at dersom politiet i nord organiseres i en stor region vil dette viktige arbeide bli vanskeliggjort, sågar umuliggjort, spesielt i forhold til krisehåndtering.

Dersom man eksempelvis ser på politiets ledelse av en krisesituasjon, jf. politilovens § 27 er det relevant å spørre hvordan skal politimesteren, og hans stab, håndtere en krise med hendelser i flere fylker samtidig? Er det realistisk å tenke at man vil kunne «samvirke» samtidig med andre sentrale aktører, fylkesberedskapsråd m.v i tre fylker. Fylkesmannens samordningsansvar vil også utfordres ved en slik regionmodell.

Fylkesmannen ser det som svært uheldig dersom man lander på en organisering der politimesterens stab/LRS trekkes ut av fylket.

Selv om ikke alle kriteriene som utvalget legger til grunn for et robust politidistrikt blir oppfylt, mener vi at spesielle hensyn og behov også må kunne medfører spesielle løsninger. Den nordlige landsdel, med sin spredte befolkning og lange avstander, gjør at man ikke uten videre bør tilstrebe en lik struktur, bemanning og ressursplattform med landet for øvrig.

Oppgaver

Fylkesmannen i Nordland støtter utvalgets anbefalinger om å rendyrke de mer politifaglige kjerneoppgaver og overføring av forvaltningsoppgaver og gjøremål knyttet til den sivile rettspleien til andre etater og virksomheter. Unntaket vil være sivile oppgaver som henger nøye sammen med utøvelsen av politiets kjerneoppgaver.

Fylkesmannen vil imidlertid understreke viktigheten av de sentrale oppgaver politiet er tillagt knyttet til samarbeid og samvirke, jf. politilovens § 6, pkt. 6 «..samarbeid med andre myndigheter» og i § 27 «ved ulykker og katastrofer.»

Kapasitet og beredskap

Uansett fremtidig organisering og struktur, vil det avgjørende være å ha tilstedeværelse av kvalifisert personell, operativ kapasitet og en akseptabel responstid. Vi støtter utvalgets syn på videre vurdering av behov for tilstedeværelse og responsevne. Ulike hendessscenarier bør legges til grunn som dimensjonerende for beredskapen.

De store avstandene, infrastruktur, klima og værforhold medfører betydelig sårbarhet i forhold til samfunnssikkerhet og beredskap. Det er avgjørende å beholde evnen til krisehåndtering i det enkelte fylke.

De samme sårbarhetsfaktorer gjør det særlig viktig at politiet er til stede med tilstrekkelig operativ kapasitet i de ulike regioner.

Med hilsen

Hill-Marta Solberg
fylkesmann

Jan Martin Skoglund
fylkesberedskapssjef